BARRIS!

Els barris de Sant Celoni

LES ILLES BELLES

Un passat de lluita

EL MOLÍ PAPERER

Un petit barri a les portes del Montnegre

Connectem els barris

CUP
SANT CELONI I LA BATLLÒRIA

Presentació

Aquest dossier sobre les Illes Belles i el seu entorn és el quart d'una sèrie que va començar fa dos anys i que té com a objectiu acostar la ciutadania a la realitat social i urbanística del poble de la Batllòria i dels barris de Sant Celoni. Tal com hem fet amb la resta, el treball d'anàlisi documental i de prospecció amb els veïns ha cristal·litzat en un dossier, del qual us presentem un resum amb el que considerem més destacat.

Per motius de proximitat, històrics i també per la delimitació que marca la via del tren, hem decidit agrupar el barri de les Illes Belles pròpiament dit, el barri històric de les Torres i el barri del Molí Paperer.

La vida a les Illes Belles
L'associació de veïns

L'associació de veïns (AV) de les Illes Belles ha estat un espai d'una gran rellevància per al barri i els seus veïns durant molts anys. Constituïda l'any 1982, amb Josep Capote com a president, avui encara funciona, tot i que a molt poc gas, el local s'obre bàsicament per celebrar-hi festes i fer-hi reunions de comunitats de veïns.

El passat Els records de l'AV que tenen molts dels veïns són les festes que organitzava i que permetien cohesionar el veïnat. Sardinades al carrer, el sopar de Sant Joan, la festa de l'Aigua (molt sonada, els mateixos organitzadors l'anunciaven per la ràdio), la decoració de l'avet per Nadal o la nit boja, amb una gimcana per tot el poble amb moltes proves (una al cementiri i una altra a la porta de l'Ajuntament). Hi va haver una època en què un objector de consciència del barri obria el local de l'associació un parell de vegades a la setmana, i el jovent ho aprofitava per jugar a ping-pong a la taula que hi havia.

Juanito Leal
Propietari del bar Leal

«L'AV organitzava la 'Noche loca de empalme': es feia una gimcana per tot el poble, amb proves per equips. Després la gent es quedava al carrer ballant fins que arribava la xocolata amb xurros. A partir del 2002 es va acabar.»

Francisco Cerrato
Va formar part de l'AV
25 anys

«Quan Jordi Pujol va venir a inaugurar el mur de contenció que dona al parc, fa 30 anys, la premsa va dir que era un 'barri de gitanos'. Ens va saber molt greu, això no s'oblida.»

La lluita per l'asfaltatge i l'aigua

L'AV es va caracteritzar pel seu caràcter combatiu durant els 80-90, que va tenir el màxim exponent en les lluites per l'asfaltatge del carrer Girona i les mobilitzacions per resoldre el problema d'abastiment d'aigua potable al barri. Aquesta darrera mobilització, del 1985, es va fer conjuntament amb altres AV de la zona i va culminar amb el que segurament va ser la primera gran manifestació viscuda a Sant Celoni, que va aplegar més d'un miler de veïns indignats per la gestió de la companyia d'aigües que deixava sense subministre molts veïns a l'estiu. Aquesta mobilització va acabar el 86 amb la compra de la companyia per part de l'Ajuntament.

Aprofitant el ressò mediàtic d'una visita de l'expresident Jordi Pujol, al febrer del 88, per inaugurar el mur de contenció del barri, els veïns van fer referència a la campanya de la Generalitat "Som 6 milions" desplegant una pancarta en què recordaven que els 1.500 veïns del barri que reclamaven dignitat i recursos també formaven part d'aquests 6 milions. Al barri tenen molt present aquesta visita perquè l'endemà un diari va fer una publicació errònia lligant que els 1.500 veïns eren gitanos. Tot i que es va publicar una fe d'errates, l'anècdota sempre surt en converses.

Els veïns també es van organitzar per evitar que es creés aparcament de zona blava als seus carrers. I ho van aconseguir. I un Nadal els va tocar la loteria amb el número de l'associació i, com que alguns veïns no el van anar a cobrar, amb els diners guanyats van comprar ordinadors que van deixar al local perquè qui ho volgués els pogués utilitzar. També van servir per subvencionar sopars amb veïns.

Aquell 1 d'octubre

La jornada de l'1 d'octubre de 2017 va tenir com a centre neuràlgic el local de l'Associació de Veïns, que va esdevenir col·legi electoral. Durant aquell dia, el bar Leal, situat just al costat de local de l'AV, es va convertir en punt d'acollida i àgora pública d'aquell esdeveniment. Els veïns del barri amb qui hem pogut parlar expliquen que es va viure un clima de molta concòrdia i que fins i tot veïns poc partidaris del Sí van participar activament en la defensa de les urnes.

El parc del carrer Girona

El parc del carrer Girona és un dels més grans de Sant Celoni i amb més recursos: té parc infantil, pista poliesportiva amb tres files de grades, una font, una zona de gespa amb una part coberta i el que havia estat una pista de petanca. Es tracta d'un espai privilegiat i que centra la vida d'aquesta part del barri de baix.

Ana María Ariza
Estudiant de Dret i veïna del barri des del 1991

«És una pena com està el parc, hi ha rates i brutícia. I com que està així, molta gent ve a passejar el gos i no recull les femtes. Hem recollit signatures per fer-les arribar a l'Ajuntament. Lluitarem fins on calgui.»

Deixadesa La realitat del parc avui, segons molts testimonis, és de deixadesa i poca higiene. Asseguren que es neteja molt poc, que hi ha puces i rates i no es fumiga, que molta gent hi va amb els gossos i no recull les femtes, i que mai hi ha policia o agents cívics que vetllin per fer complir la normativa d'animals domèstics. Arran d'això han iniciat una recollida de signatures per dignificar l'espai. La font fa quatre anys que no funciona i ara mateix, diuen, només serveix per acumular-hi brutícia. Aquesta deixadesa per part de l'administració degrada l'espai i, en conseqüència, el barri.

La veu dels nens Els més joves del barri demanen que s'hi instal·li un skatepark, que s'arregli l'enllumenat de la pista poliesportiva, que es netegi el parc i que els cotxes passin més a poc a poc.

Juanito Leal **Propietari del bar Leal**
«El parc és molt gran i un potencial per al barri. La font es podria arreglar, seria bonic. Podria ser un reclam perquè vingués gent de la resta del poble.»

La vida al barri

Les Illes Belles ha estat tradicionalment un barri format per gent treballadora que va experimentar el seu creixement amb les migracions dels anys 60 i 70, una peculiaritat que comparteix amb altres barris celonins. Els veïns perceben oblit cap al barri per part de l'Ajuntament i la deixadesa que se'n deriva provoca malestar. Hi troben a faltar equipaments públics -no n'hi ha cap- que podrien ajudar a fer que hi hagués més activitat comercial i d'oci a les Illes Belles. Aquestes són les causes del malestar, a les quals s'hi suma, asseguren, la manca d'acompanyament de les persones nouvingudes els darrers anys, que consideren que no s'han integrat prou, tenen costums propis que de vegades xoquen amb els costums de la resta.

Tanmateix, aquesta percepció canvia significativament si parlem amb persones que han vingut a viure al barri els darrers anys. Asseguren que les Illes Belles és un barri tranquil, segur i que la convivència és bona. Opinen que si des del barri es fes alguna cosa per cohesionar més els veïns, com obrir el local de l'Associació de Veïns per fer-hi activitats per a nens, les famílies, independentment del seu originen, hi participarien.

Ouarda i Fatiha
Amigues procedents del Marroc, es van conèixer al barri
«Fa molts anys que vivim aquí. Hi ha molt bona gent, tothom a casa seva viu tranquil i ningú dona problemes. Ens sentim molt segures.»

Una possible solució: la figura d'un mediador Ara fa uns quatre anys hi va haver un mediador treballant al barri i la valoració per part dels veïns va ser molt positiva. Una figura com aquesta és imprescindible per resoldre problemes que avui dia poden dificultar la convivència.

Francisco Sánchez
Veí del barri des del 2002
«Les Illes Belles era un barri molt agradable i tranquil, amb molta vida, ara no tant. Hi ha molts veïns nous i no se'ls ha fet cap acompanyament.»

Què hi poden fer els veïns? La majoria estan d'acord que si algú estirés del carro i reactivés la vida associativa del barri les coses millorarien molt. Es podria recuperar la festa major, la revetlla de Sant Joan, les sardinades, els jocs per a les criatures. I el local de l'AV podria ser el centre. Podria ser una manera d'integrar i relacionar tot el conjunt de veïns.

Ana María Ariza
Estudiant de Dret i veïna del barri des del 1991
«L'Ajuntament ha de tractar les Illes Belles com tracta els altres barris, i ho ha de fer ja, volem un barri digne!»

Els serveis, els equipaments i la circulació

Una de les inquietuds dels veïns, sobretot dels d'edat més avançada, és poder tenir a prop més serveis com un caixer, més botigues variades d'aliments frescos, perquè ara han d'anar al centre del poble, i, si fos possible, serveis mèdics. Que els terrenys de la Forestal servissin per instal·lar-hi algun tipus d'equipament públic, com havia de ser l'escola, asseguren, milloraria la vida del barri i la visió que se'n té.

Les vies d'accés al barri Veïns de les Illes Belles comparteixen la inquietud que per entrar al barri en vehicle des de la C-35, en direcció Barcelona, només es pot fer pel trencant del carrer València. Alhora, troben necessari un pas subterrani per travessar la mateixa carretera i accedir al polígon Molí de les Planes, així com una rotonda elevada a la C-35.

Els passos soterrats Des que es van construir aquests passos per travessar la via del tren, molts dels veïns consideren que ha perjudicat l'accés al barri. Són una gran barrera. A més, les condicions en què es troben no són les més idònies, parlen de brutícia i goteres quan plou.

Francisco Cerrato
Va formar part de l'AV més de 30 anys
«El pas soterrat té goteres perquè la canalització és petita, quan plou és greu. Caldria, a més, una rotonda elevada per accedir al barri des de la C-35, i un pas soterrat per travessar-la a peu i anar al polígon, hi ha hagut accidents mortals.»

Enrique Monforte
Jubilat, veí del barri des de fa uns 30 anys
«Hi hauria d'haver un local que fos un punt de trobada, amb activitats per a joves i nens, amb cuina, amb serveis que la gent no tingui a casa i que convidi a reunir-s'hi.»

Les Illes Belles i la relació amb la resta del poble

El sentiment de pertinença a les Illes Belles és profund entre la gent que fa més anys que hi viu. Tenen un record bonic del barri de fa anys, amb pocs veïns, poc trànsit, on tothom es coneixia, molt segur i amb una intensa vida col·lectiva. En els darrers 15 anys aquest sentiment ha canviat, troben que estan oblidats entre grans infraestructures (via del tren, C-35 i el terreny de la Forestal) i que l'Ajuntament mai es recorda de fer-hi cap inversió.

Per això entenen que la relació amb la resta del poble sigui en part unidireccional: els veïns de les Illes Belles són els que surten del barri per anar al centre a comprar, treure diners, utilitzar els serveis de salut, comunitaris, educatius o d'oci. I, en canvi, la resta de veïns del poble no van a les Illes Belles pràcticament mai, tot i que el bar Leal ha permès canviar una mica aquesta percepció.

El bar Leal i el parc El bar Leal és el punt de trobada de bona part dels veïns de la part de baix de les Illes Belles. La transformació del bar dels últims anys li ha permès atraure gent d'altres zones gràcies a la bona cuina i al boca orella. A part d'això, ells mateixos entenen que no hi ha més punts que resultin estimulants. Una opció per dignificar el barri seria millorar el parc, un espai que pot concentrar gent de totes les edats per fer-hi activitats de lleure: esport, jocs i festes infantils, petanca, etc.

Lluïsa Fugarolas
Veïna del barri des del 1980
«Estic bé al barri, està ben situat perquè de seguida ets al mig del poble, però alhora és un lloc més tranquil. La resta del poble ens veu com un barri marginal: hi ha gent que no ha trepitjat mai els nostres carrers.»

La Forestal: sense escola i doblarà els veïns del barri

L'empresa Derivados Forestales es va instal·lar al poble el 1942 en un solar annex al casc urbà i amb els anys va acabar ocupant pràcticament tota l'illa fins a la carretera C35. Paral·lelament va anar creixent la sensibilitat veïnal en relació amb les molèsties que ocasionava i el risc que representava, que es va traduir en peticions reiterades del seu trasllat. El 2000 el Ple celoní va acordar estudiar la iniciativa i el 2004 (en ple boom immobiliari) es va aprovar un conveni amb l'empresa per fer-ne el trasllat i modificar el Ple General per poder-hi construir. Finalment l'empresa va tancar el 2007.

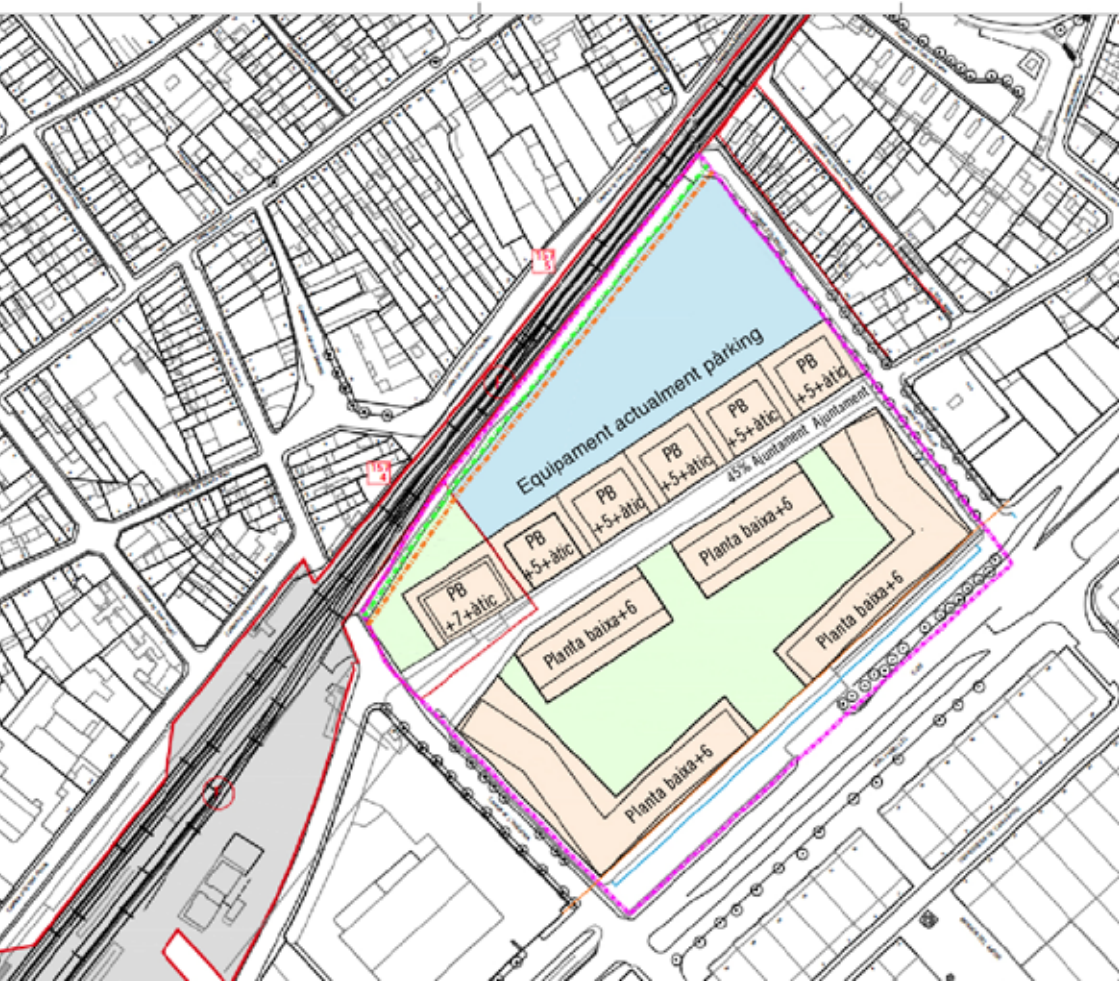

Edificis de 7 i 9 plantes. El conveni va ser aprovat per tots els grups del moment, la CUP encara no hi era, però les modificacions que en van seguir li van donar ocasió de manifestar el seu desacord. El conveni possibilita la construcció de més de 500 habitatges distribuïts en blocs d'alçades molt superiors a les permeses a la resta de la població (vegeu el plànol) cosa que representarà doblar la població del barri. La seva integració constitueix un repte de primera magnitud per als propers anys.

Lluïsa Fugarolas
Veïna del barri des del 1980
«L'edificació de la Forestal s'omplirà de gent de fora i serà més difícil anar a la una. És una llàstima que no s'hi fes l'escola com havien dit. S'hi hauria d'establir algun altre servei! Atrauria gent d'altres barris i aniríem deixant de ser tan marginals.»

L'escola Soler de Vilardell al barri

La planificació preveu un total de 7.000 m2 dedicats a equipaments a la zona. Des del primer moment, l'Ajuntament va proposar dedicar-los a la construcció de l'escola de primària que necessitava el poble. Però l'exigència que fos una escola model 3-16 (que no ha acabat essent) i les presses per construir-la van tombar la gran oportunitat del barri per acollir un equipament públic que l'hauria pogut vertebrar i cohesionar amb la resta del poble. Sense l'escola, l'espai destinat a equipament es va condicionar el 2012 com un aparcament públic, amb 192 places. Revertir aquest ús i aconseguir que l'espai d'equipament acabi essent ocupat per un servei públic de més utilitat per al barri és un altre dels grans reptes pendents.

Tota la informació sobre el trasllat, la requalificació urbanística i el canvi d'ubicació de l'escola:
http://santceloni.cup.cat/barris-de-sant-celoni

Els reptes de les Illes Belles

Recuperem el parc del carrer Girona

El fet simbòlic que un parc tan gran ni tan sols tingui un nom al Pla d'Ordenació Urbanística (fet impensable en un parc del centre del poble) denota l'arraconament d'aquest espai que, d'altra banda, té un immens potencial per dinamitzar la vida al barri. La seva activació implica una dignificació de l'espai (neteja, manteniment de jardineria), replantejar la reobertura de la font (segons sembla, es nodreix d'una mina d'aigua pròpia) i incloure-la com a escenari d'activitats de l'agenda del poble (Dijous a la fresca, Festa Major, etc.).

Reorientem els terrenys de la Forestal

Amb l'aprovació del conveni de cessió dels terrenys de l'antiga fàbrica Derivados Forestales (coneguda com La Forestal) s'autoritza la construcció de més de 500 habitatges en edificis de fins a 7 i 9 plantes, que podrien arribar a doblar la població del barri en poc temps. A l'inici de les negociacions per aquests terrenys, tant la CUP com alguns veïns van apostar molt fort per tal que l'edifici de l'escola Soler de Vilardell s'instal·lés en aquest indret. Un equipament així hagués atret comerços, serveis i activitat al barri. Malgrat perdre aquesta oportunitat, la planificació preveu un total de 7.000 m2 dedicats a equipaments, que caldria aprofitar per revertir positivament en la vida del barri. És imprescindible que els veïns siguin partícips del destí d'aquesta superfície i que el creixement en habitatges no es produeixi sense un increment en serveis.

Cohesionem el barri

Si bé no s'han identificat grans conflictes que resultin en un ambient permanentment hostil al barri, diversos veïns han manifestat la seva preocupació per les dificultats de convivència, ja sigui per conflictes puntuals amb certs veïns, distància cultural amb persones nouvingudes o la presència d'usuaris de serveis socials instal·lats d'urgència a l'hotel i que, sense estar arrelats al barri, hi acaben passant el dia a causa del règim de només pernoctació. En el passat s'han dut a terme iniciatives exitoses amb agents socials. Aquestes i altres accions que fomentin espais de trobada, distensió i resolució de conflictes podrien millorar la vida al barri de molts veïns.

Situem les Illes Belles al mapa de Sant Celoni

Malgrat estar relativament a prop del centre, hi ha la percepció general que la via del tren situa el barri a l'extraradi de Sant Celoni. Aquesta situació genera una sensació d'oblit o de descuit per part de l'Ajuntament, que no té la mateixa cura ni respon de la mateixa manera a les necessitats dels barris propers al centre que de les Illes Belles. Una de les propostes per revertir aquesta situació, i que els veïns han posat sobre la taula al llarg de les converses, és la creació d'una figura de representant de barri dins del mateix consistori.

Millorem l'accés al barri des de la C-35

La ubicació de les Illes Belles entre la via del tren i la C-35 fa que s'hagin de pensar amb molta cura les entrades i sortides al barri per millorar-les i que no quedi tan tancat. És necessari també construir una infraestructura que faciliti el pas al polígon Molí de les Planes des del barri.

La vida al Molí Paperer

El barri del Molí Paperer és un barri petit i tranquil que, tot i estar enganxat al polígon del Molí de les Planes, ofereix una vida còmoda als seus veïns. La sensació de seguretat és força important, pràcticament tots es coneixen, són veïns "de fa molts anys". Aquest fet els cohesiona fortament. Els veïns amb qui hem parlat troben que, tot i viure lluny del centre, a peu o amb bicicleta hi arriben en pocs minuts.
Pel que fa a equipaments només tenen un petit parc infantil, el pont que travessa la Tordera per anar a Olzinelles i el pas subterrani per travessar la C-35.

Pep Garriga
Ha viscut sempre al barri del Molí Paperer
«Hem de vigilar molt a les tardes i a l'estiu quan passen cotxes pel carrer Enric Granados, els nens juguen al carrer i els cotxes passen a gran velocitat perquè saben que està prohibit. La circulació al polígon és un desastre.»

Les reivindicacions dels veïns

Mobilitat Els veïns del Molí Paperer destaquen dos conflictes que els afecten en el seu dia a dia. Un és la mobilitat dels vehicles privats i les entrades i sortides al barri. El carrer d'Enric Granados, un dels principals, és de sentit únic i, en teoria, només hi poden passar els veïns del carrer. Però la "mala organització" dels sentits de circulació per tot el polígon fa que molts vehicles, per estalviar-se fer voltes, hi passin molt de pressa i, moltes vegades, en sentit contrari. Això converteix el carrer en un punt perillós, sobretot a l'estiu, quan hi ha criatures jugant pel carrer.

A més a més, la sortida del barri pel carrer del Dr. Ferran cap a la C-35 consideren que és molt perillosa, sobretot quan els conductors amb els quals coincideixen no són del barri, perquè desconeixen les direccions.

Carrers bruts I l'altra queixa és la brutícia que generen els gossos, sobretot els que passegen pel carrer de la Indústria fins a la Tordera: els propietaris dels animals no recullen les femtes i el carrer queda ple de porqueria.

La vida a les Torres

Hem considerat el barri històric de les Torres com a part de l'entorn Illes Belles-Torres. A més de la proximitat entre els dos barris i l'element comú de la via del tren que els separa del centre, pensem que la zona històrica de les Torres guarda poca relació amb la zona nova de les Torres (i que en un dossier anterior vam considerar un eixample de les Borrelles). No obstant, durant l'elaboració del dossier hem pogut constatar que la interacció veïnal entre els dos barris (Illes Belles i les Torres) és més aviat escassa.

La zona històrica de les Torres és un espai tranquil, amb una majoria de cases unifamiliars al llarg de la via del tren. No es consideren part de les Illes Belles, no fan vida als carrers del voltant del carrer Girona, la seva tendència natural és anar cap a la zona dels Mossos i el centre del poble. Abans hi havia hagut una petita botiga a la zona del carrer Perú; ara el que fan és anar als supermercats més propers de les Illes Belles.

Maria Bofill
Veïna de les Torres des de fa més de 40 anys
«Per anar al centre diem que 'anem al poble', ens queda a prop però mentalment som lluny. Els nens aquí juguen al carrer, tot és molt tranquil.»

BARRIS!

NOVEMBRE 2018

Els barris de Sant Celoni

Connectem els barris

Consulta el dossier llarg sobre les Illes Belles, la part històrica de les Torres i el Molí Paperer: http://santceloni.cup.cat/barris-de-sant-celoni